

Notat

VisitDenmark

Islands Brygge 43
2300 København S
Tlf. +45 32 88 99 00

contact@visitdenmark.com
www.visitdenmark.com

28. september 2022

Turismens beskæftigelse

Kort om metode og kilder

Dette notat ser på turismens beskæftigelse opgjort på en række dimensioner; branche, geografi, uddannelse og herkomst.

VisitDenmarks opgørelse af turismens beskæftigelse sker på baggrund af LINE-modellen, som viser, hvordan turismeforbruget påvirker beskæftigelsen.

Notatets fokus er på 2019 som strukturelt er seneste normale år inden coronapandemien. 2020 var i stort omfang præget af politisk indgriben i form af nedlukninger, hjemsendelse, kompensations- og støtteordninger, udskudt moms mm. Hermed blev de normale sammenhænge til dels sat ud af spil, ligesom ikke alle datakilder har kunne opdateres efter sædvanlig praksis. Derfor er der større usikkerhed omkring resultaterne i 2020 end normalt, og der kan være forskel på modellens resultater, og hvordan turismeerhvervene reelt har klaret sig igennem krisen. Det skyldes, at modellens resultater er en mekanisk "alt andet lige"-beregning af turismeforbruget og de økonomiske transaktioners samlede værdi i form af bl.a. beskæftigelse.

Da turismen så småt er på vej mod genopretning i 2022 vurderes turismebeschæftigelsen i 2019 desuden bedre at repræsentere den aktuelle situation end 2020.

LINE-modellen kan på nuværende tidspunkt ikke vise en så detaljeret opdeling af turismens beskæftigelse (f.eks. herkomst af de turismeskabte jobs). Derfor er LINE-modellens resultater for 2019 sammenholdt med en række branche/erhvervsstatistikker samt andre personregisterstatistikker om arbejdsmarkeds- og uddannelsesforhold fra Danmarks Statistik. De forskellige kilder betyder, at der er metode-mæssige forskelle i opgørelserne.

Turismen skaber mange jobs i mange forskellige brancher

I 2019 brugte turisterne 139,2 mia. kr. i Danmark, og dette forbrug skaber beskæftigelse. Den samlede effekt af turisternes forbrug i 2019 svarede til 174.700 fuldtidsjobs.¹ Tilsvarende brugte turisterne 2020 103,7 mia. kr., hvilket ifølge LINE-modellens beregninger skabte 128.500 fuldtidsjobs. Da 2020 på mange måder var et specielt år med varierende grad af nedlukninger og andre restriktioner, skal turismens afledte effekter i 2020 og sammenligning med 2019 tolkes med forbehold.

Tabel 1 viser, hvordan turismen ikke kun skaber jobs i de traditionelle turismeerhverv indenfor overnatnings- og restaurationsbranchen, men breder sig til mange af økonomiens øvrige brancher - eksempelvis detailhandel.

Overnatningsbranchen er dog, ikke overraskende, mest afhængig af turismen, som skaber 98 % af branchens samlede beskæftigelse. En betydelig andel af beskæftigelsen indenfor restaurationsbranchen, rejseservices, kultur- og forlystelser samt transport skyldes også turisme.

¹ Den samlede beskæftigelseseffekt skyldes både de direkte effekter i forbindelse med salg til turister, men også de afledte indirekte og inducerede samfundsøkonomiske effekter, der sker når virksomheder handler med hinanden for en del af omsætningen og når en del af ansattes aflønning går til yderligere forbrug. Det betyder, at jobeffekten breder sig til andre brancher end dem, der umiddelbart betjener turisterne. Se evt. [Turismens økonomiske betydning 2020](#).

Tabel 1. Turismens beskæftigelse fordelt på brancher, 2019

Branche	Turismens beskæftigelseseffekt				Samlet branche- beskæftigelse	Turisme- andel
	Direkte ef- fekt	Andel af direkte	Samlet effekt	Andel af samlet		
Turismespecifikke	88.592	71%	96.469	55%	273.168	35,3%
Overnatning	20.811	17%	21.531	12%	21.940	98,1%
Restauranter	43.601	35%	48.259	28%	123.095	39,2%
Transport	13.168	11%	14.483	8%	56.548	25,6%
Rejseservice	4.150	3%	4.300	2%	6.824	63,0%
Kultur og forlystelser	6.861	6%	7.896	5%	64.761	12,2%
Andre brancher	33.326	27%	75.630	43%	2.729.633	2,8%
<i>-heraf detailhandel</i>	<i>20.742</i>	<i>17%</i>	<i>31.460</i>	<i>18%</i>	<i>792.475</i>	<i>4,0%</i>
I alt	124.442	100%	174.655	100%	3.002.801	5,8%

Note: Branchebeskæftigelse er fra nationalregnskab, og indeholder antal beskæftigede, inkl. personer på orlov. Beskæftigelsen indeholder også personer bosat udenfor Danmark.

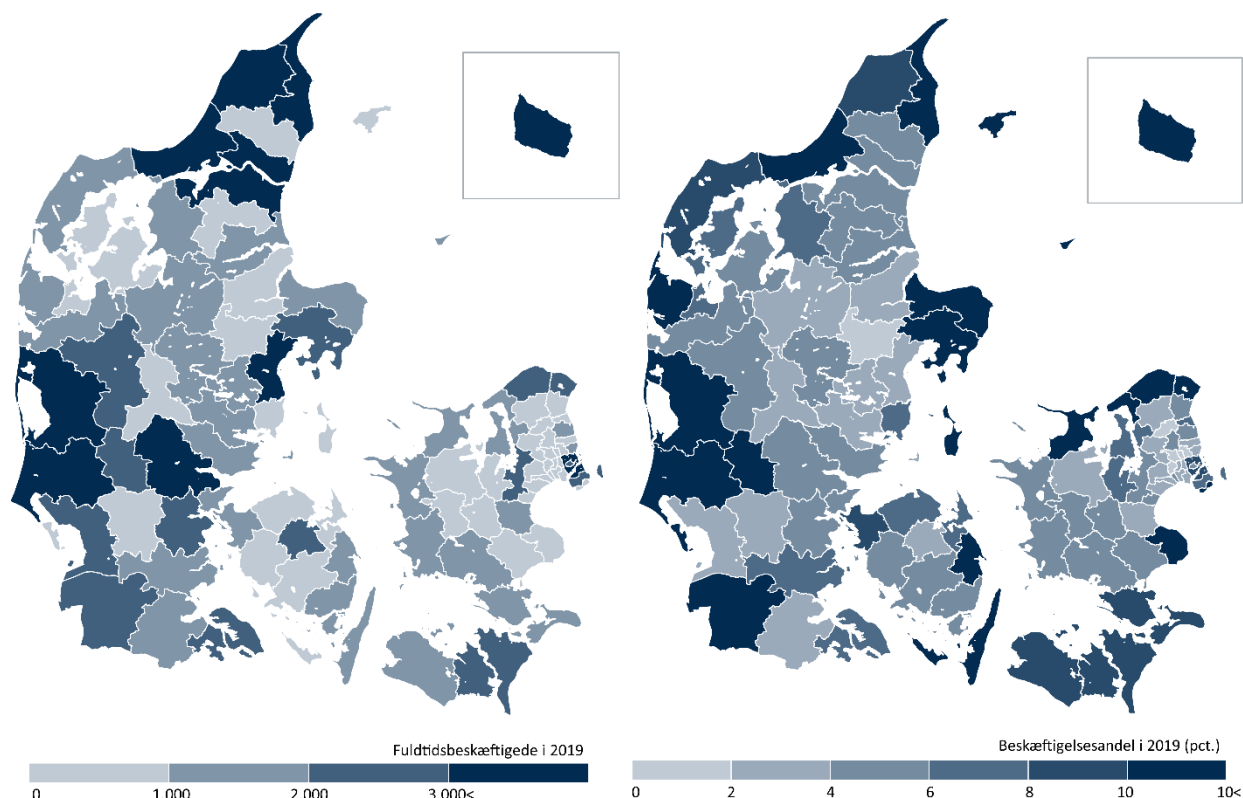
Kilde: VisitDenmark, Center for Regional- og Turismeforskning og Danmarks Statistik.

Turismens beskæftigelse betyder meget i mange af de små kommuner

Turismens effekt på beskæftigelsen udgør 5,8 pct. på landsplan, men i mange mindre kommuner er turismens betydning større. Generelt er det de små kommuner (befolknings- og beskæftigelsesmæssigt), hvor turismen betyder mest. København er dog en undtagelse, idet turismen her bidrager med 8,5 pct., hvilket er over landsgennemsnittet.

Figur 1 og tabellerne 2-6 giver et overblik over turismens absolutte og relative beskæftigelsesmæssige betydning.

Figur 1. Turismeafledt beskæftigelse (årsværk) og andel af samlet beskæftigelse i kommunerne 2019

Note: inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter.

Kilde: VisitDenmark og Center for Regional- og Turismeforskning

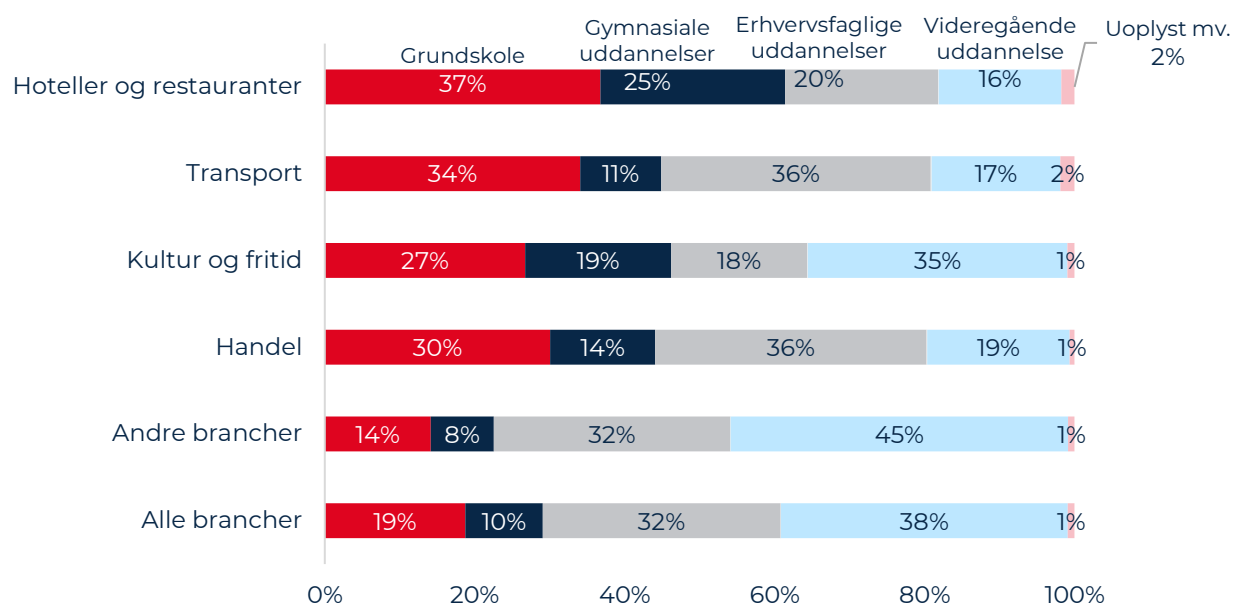
Turismen viser således sin brede jobskabelse for erhvervslivet i mange lokale samfund, idet der skabes stedbundne arbejdspladser i mange brancher til glæde for både borgere og turister.

Brancher med stor turismeafhængighed har stor andel kortuddannede beskæftigede

Figur 2 viser uddannelsesniveau for udvalgte brancher. Ser man på uddannelsesprofilen i de brancher, hvor turismen skaber en betydelig del af beskæftigelsen, viser det sig, at der er en stor andel beskæftigede med kort uddannelse indenfor hotel- og restaurationsbranchen.

Der er desuden en stor andel med uoplyst uddannelse, hvilket kan skyldes mange beskæftigede med udenlandsk baggrund, hvis uddannelsesniveau ikke kendes. Også indenfor kultur og fritid samt transport er der en større andel lavt uddannede end for gennemsnittet af alle brancher. Handel, der ikke er en turismespecifik branche, men hvor turismen også skaber mange jobs, har også et relativt lavt uddannelsesniveau.

Figur 2. Uddannelsesniveau for beskæftigede fordelt på brancher, 2019

Note: Branchebeskæftigelse er fra RAS, og indeholder antal beskæftigede ultimo november. Beskæftigelsen indeholder kun personer bosat i Danmark.

Figur 2 kan ikke sammenlignes direkte med tabel 1, idet branchegrupperingen i RAS-statistikken ikke er helt så detaljeret. Der er desuden tale om forskellige beskæftigelsesstatistikker.

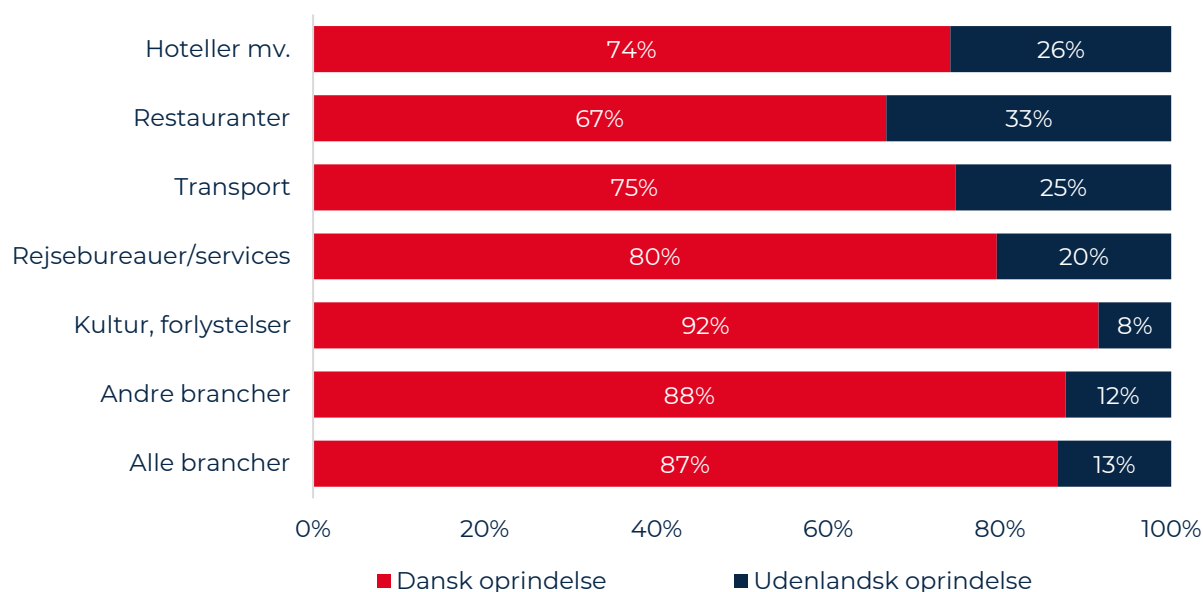
Kilde: Danmarks Statistik, RAS310.

Beskæftigelsen indenfor turisme er opgjort i november, og dækker både fuldtids- og deltidsbeskæftigede. Da der i turismeerhvervet er mange sæsonarbejdere, kan opgørelsestidspunktet betyde, at uddannelsesniveauet overvurderes, da antallet af deltidsbeskæftigede i november må antages at være relativt lavt sammenlignet med højsæsonen.

Restauranter og hoteller beskæftiger en stor andel med anden herkomst end dansk

Ser man på herkomsten i de brancher, hvor turismen skaber en betydelig del af beskæftigelsen, fremgår det, at der især indenfor restaurations- og hotelbranchen er beskæftiget mange med udenlandsk herkomst. Også indenfor transport er der en større andel med udenlandsk herkomst end for gennemsnittet af alle brancher. Fordelingen på herkomst og branche fremgår af figur 3.

Figur 3. Herkomst for beskæftigede fordelt på brancher, 2015

Note: Branchebeskæftigelse er fra RAS, og indeholder antal beskæftigede ultimo november. Beskæftigelsen indeholder kun personer bosat i Danmark.

Kilde: Danmarks Statistik, RAS311.

Stigende beskæftigelse forudsætter, at arbejdsmarkedet kan levere arbejdskraft

En positiv beskæftigelsesudvikling som følge af fremgang i turismen er betinget af, at virksomhederne kan skaffe den nødvendige kvalificerede arbejdskraft.

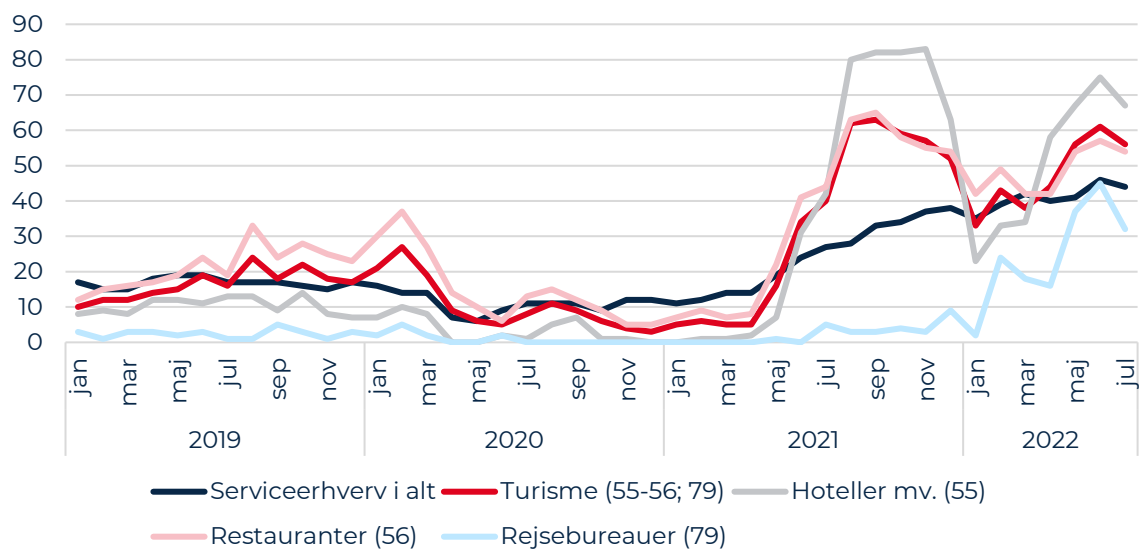
Figur 4 viser virksomhedernes oplevelse af mangel på arbejdskraft, som en produktionsbegrænsende faktor.

Som det fremgår af figuren, har man periodevis i såvel turismeerhvervet som serviceerhvervet generelt oplevet mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsende faktor. Niveauet for turismeerhvervet fluktuerer henover året, og afspejler sæsonudsving. Der ses dog en tendens til at en større andel af virksomhederne peger på mangel på arbejdskraft som en begrænsende faktor.

Således oplever 2 af 3 hoteller mv. og lidt over halvdelen af restauranterne pr. juli 2022, at manglende beskæftigelse begrænser produktionen. Den manglende arbejdskraft er en stor udfordring for turistens genopretning og ambitiøse vækstsmål jf. den nationale turismestrategi givet den aktuelt lave ledighed.

Da turismen skaber beskæftigelse i mange andre brancher end blot turismeerhvervene, skal man være opmærksom på, at generel mangel på arbejdskraft i økonomien kan hæmme den positive beskæftigelseseseffekt, som turismen bidrager med.

Figur 4. Produktionsbegrænsninger i serviceerhverv i alt og turismeerhverv, januar 2019 – juli 2022

Note: Der spørges til øjeblikkelige produktionsbegrænsninger.
 Turismeerhverv omfatter hoteller mm., restauranter og rejsebureauer.
 Kilde: Danmarks Statistiks konjunkturbarometer, KBS2

Tabel 2. Antal årsværk skabt af turismen, Region Hovedstaden, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede i kom- munen	Turismeandel af samlet beskæfti- gelse pr. kom- mune
	årsværk		pct.
Danmark	174.655	3.002.801	5,8
Region Hovedstaden	38.818	1.085.307	3,6
København by	43.124	533.609	8,1
København	38.587	454.972	8,5
Frederiksberg	2.118	45.865	4,6
Tårnby	2.023	29.563	6,8
Dragør	396	3.209	12,3
Københavns omegn	8.132	355.240	2,3
Gentofte	1.267	47.239	2,7
Lyngby-Taarbæk	917	38.675	2,4
Høje-Taastrup	849	38.202	2,2
Hvidovre	847	28.673	3,0
Brøndby	693	23.581	2,9
Ballerup	678	44.976	1,5
Glostrup	636	21.221	3,0
Gladsaxe	524	39.598	1,3
Rødovre	419	16.618	2,5
Herlev	384	22.249	1,7
Albertslund	364	19.642	1,9
Ishøj	333	9.022	3,7
Vallensbæk	222	5.544	4,0
Nordsjælland	11.808	188.706	6,3
Helsingør	2.670	24.614	10,8
Gribskov	2.065	12.576	16,4
Rudersdal	1.203	28.405	4,2
Halsnæs	1.129	9.138	12,4
Frederikssund	1.125	15.807	7,1
Hillerød	946	32.101	2,9
Hørsholm	735	10.776	6,8
Fredensborg	628	13.588	4,6
Furesø	600	14.227	4,2
Egedal	411	12.269	3,3
Allerød	295	15.204	1,9
Bornholm	3.527	17.346	20,3

Tabel 3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Sjælland, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede i kom- munen	Turismeandel af samlet beskæfti- gelse pr. kom- mune
	årsværk		pct.
Danmark	174.655	3.002.801	5,8
Region Sjælland	19.296	334.081	5,8
Østsjælland	4.778	106.335	4,5
Roskilde	2.279	44.023	5,2
Køge	1.027	29.725	3,5
Greve	648	18.183	3,6
Lejre	526	7.737	6,8
Solrød	298	6.667	4,5
Vest- og Sydsjælland	14.518	227.746	6,4
Guldborgsund	2.276	23.797	9,6
Odsherred	1.916	11.450	16,7
Slagelse	1.681	35.457	4,7
Lolland	1.571	16.672	9,4
Vordingborg	1.344	16.175	8,3
Næstved	1.338	30.787	4,3
Kalundborg	1.051	18.538	5,7
Holbæk	864	28.532	3,0
Ringsted	671	15.643	4,3
Stevns	670	6.224	10,8
Sorø	598	12.052	5,0
Faxe	541	12.419	4,4

Tabel 4. Antal årsværk skabt af turismen, Region Syddanmark, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede i kom- munen	Turismeandel af samlet beskæfti- gelse pr. kom- mune
	årsværk		pct.
Danmark	174.655	3.002.801	5,8
Region Syddanmark	36.688	604.270	6,1
Fyn	11.607	229.300	5,1
Odense	2.754	112.332	2,5
Middelfart	1.573	19.271	8,2
Svendborg	1.348	24.043	5,6
Nyborg	1.146	11.512	10,0
Langeland	1.097	5.469	20,1
Faaborg-Midtfyn	804	18.905	4,3
Assens	773	15.401	5,0
Nordfyns	716	9.994	7,2
Ærø	708	2.418	29,3
Kerteminde	689	9.956	6,9
Syddjylland	25.081	374.971	6,7
Varde	4.472	22.503	19,9
Vejle	3.280	58.314	5,6
Sønderborg	2.445	35.219	6,9
Tønder	2.368	17.169	13,8
Billund	2.317	19.965	11,6
Kolding	2.214	55.641	4,0
Esbjerg	2.204	59.224	3,7
Fredericia	1.516	28.465	5,3
Haderslev	1.506	23.990	6,3
Aabenraa	1.133	32.411	3,5
Fanø	910	1.203	75,7
Vejen	714	20.868	3,4

Tabel 5. Antal årsværk skabt af turismen, Region Midtjylland, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede i kom- munen	Turismeandel af samlet beskæfti- gelse pr. kom- mune
	årsværk		pct.
Danmark	174.655	3.002.801	5,8
Region Midtjylland	30.608	677.215	4,5
Østjylland	18.171	452.280	4,0
Aarhus	6.973	210.954	3,3
Syddjurs	2.028	16.023	12,7
Silkeborg	1.709	42.727	4,0
Norddjurs	1.570	15.628	10,0
Horsens	1.518	45.307	3,4
Skanderborg	1.103	28.570	3,9
Hedensted	1.017	20.936	4,9
Randers	872	42.080	2,1
Odder	608	7.995	7,6
Samsø	455	1.809	25,1
Favrskov	319	20.250	1,6
Vestjylland	12.437	224.936	5,5
Ringkøbing-Skjern	4.273	31.272	13,7
Herning	2.184	48.498	4,5
Holstebro	1.420	32.114	4,4
Viborg	1.250	50.397	2,5
Lemvig	1.095	9.718	11,3
Skive	971	21.509	4,5
Ikast-Brande	708	23.479	3,0
Struer	537	7.948	6,8

Tabel 6. Antal årsværk skabt af turismen, Region Nordjylland, 2019

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede i kom- munen	Turismeandel af samlet beskæfti- gelse pr. kom- mune
	årsværk		pct.
Danmark	174.655	3.002.801	5,8
Region Nordjylland	21.472	286.302	7,5
Aalborg	4.798	115.847	4,1
Frederikshavn	3.854	27.557	14,0
Jammerbugt	3.266	14.931	21,9
Hjørring	3.095	31.523	9,8
Thisted	1.791	22.106	8,1
Vesthimmerlands	1.276	17.257	7,4
Mariagerfjord	1.088	21.242	5,1
Morsø	710	9.181	7,7
Rebild	623	11.895	5,2
Brønderslev	580	13.823	4,2
Læsø	392	940	41,7